

REPUBLIKA E KOSOVËS
ZYRA E AUDITORIT TË PËRGJITHSHËM

Nr. i Dokumentit: 22.1.1-2015-08

RAPORTI I AUDITIMIT
PËR PASQYRAT VJETORE FINANCIARE TË KOMUNËS SË
MITROVICËS
PËR VITIN E PËRFUNDUAR MË 31 DHJETOR 2015

Prishtinë, qershor 2016

Auditori i Përgjithshëm i Republikës së Kosovës është institucioni më i lartë i kontrollit ekonomik e financiar, i cili me Kushtetutën dhe ligjet e vendit gëzon pavarësi funksionale, financiare dhe operative. Zyra e Auditorit të Përgjithshëm kryen auditime të rregullsisë dhe të performancës dhe për punën e vet i jep llogari Kuvendit të Kosovës.

Misioni ynë është që të kontribuojmë në menaxhimin e shëndoshë financiar në administratën publike. Ne kryejmë auditime në përputhje me standardet e njohura ndërkombëtare të auditimit në sektorin publik si dhe me praktikat e mira evropiane.

Raportet e Zyrës së Auditorit të Përgjithshëm promovojnë drejtpërsëdrejti llogaridhënien pasi që ato ofrojnë bazë të qëndrueshme për t'u kërkuar llogari menaxherëve të çdo organizate buxhetore. Në këtë mënyrë ne po rrisim besimin në shpenzimin e fondeve publike dhe po luajmë një rol aktiv në sigurimin e interesit të taksapaguesve dhe të palëve tjera të interesit në rritjen e përgjegjësisë publike.

Auditori i Përgjithshëm ka vendosur në lidhje me opinionin e auditimit dhe raportin mbi Pasqyrat Vjetore Financiare të Komunës së Mitrovicës në konsultim me Ndihmës Auditorin e Përgjithshëm, Qerkin Morina, i cili e ka mbikëqyrur auditimin.

Raporti dhe opinionin i lëshuar janë rezultat i auditimit të kryer nën menaxhimin e Drejtorit të Auditimit, Florim Beqiri, i mbështetur nga Udhëheqësi i Ekipit Ramadan Gashi, anëtarja Selvete Foniqi dhe anëtari Mehmet Kurti.

TABELA E PËRMBAJTJES

Përmbledhje e përgjithshme.....	4
1 Pasqyrat vjetore financiare dhe obligimet e tjera për raportimin e jashtëm	7
2 Qeverisja.....	11
3 Menaxhimi Financiar dhe Kontrolli.....	18
Shtojca I: Qasja dhe metodologjia e auditimit	33
Shtojca II: Shpjegim i llojeve të ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ZAP	34
Shtojca III: Rekomandimet e vitit paraprak	37

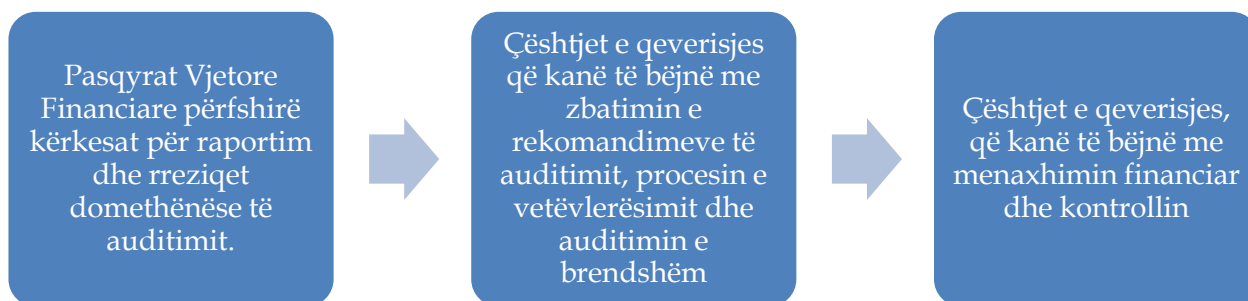
Përmbledhje e përgjithshme

Hyrje

Ky raport përmbledh çështjet kryesore që dalin nga auditimi ynë i Pasqyrave Vjetore Financiare të Komunës së Mitrovicës (me tutje komuna) për vitin 2015, i cili e përcakton Opinionin e dhënë nga Auditori i Përgjithshëm. Ne dëshirojmë të falënderojmë Kryetarin e Komunës dhe stafin e tij për ndihmën e tyre gjatë procesit të auditimit.

Ekzaminimi i Pasqyrave Vjetore Financiare për vitin 2015 u ndërmor në përputhje me Standardet e Ndërkombëtare të Auditimit në Sektorit Publik (SNISA). Qasja jonë ka përfshirë testet dhe procedurat, të cilat kemi menduar se janë të nevojshme për të arritur në një opinion lidhur me Pasqyrat Vjetore Financiare. Qasja e ndërmarrë është paraqitur në Memon e Planifikimit të Auditimit, e datës 06.11.2015.

Auditimi ynë është fokusuar në:

(Më hollësisht, shih shtojcën I të këtij raporti)

Niveli i punës së kryer nga Zyra e Auditorit të Përgjithshëm për të përfunduar auditimin për vitin 2015 është përcaktuar nga cilësia e kontrollit të brendshëm të zbatuar nga menaxhmenti.

Opinion

Shtojca II shpjegon llojet e ndryshme të opinionëve të aplikuar nga ana e Zyrës së Auditorit të Përgjithshëm.

Opiniononi i Auditorit të Përgjithshëm është:

“Opinion i kualifikuar”, sepse në emër të bashkëfinancimeve, 195,000€ ishin paguar dhe raportuar si shpenzime kapitale, përderisa nuk është përfituar ndonjë kundërvlerë për mjetet e dhëna.

Theksimi i çështjes

Komuna ende nuk ka arrit t’i regjistroj të gjitha tokat dhe ndërtesat në pronësi të saj. Përveç kësaj, komuna kishte bërë pagesa 263,069€ nga kategoria e investimeve kapitale për mallra dhe shërbime.

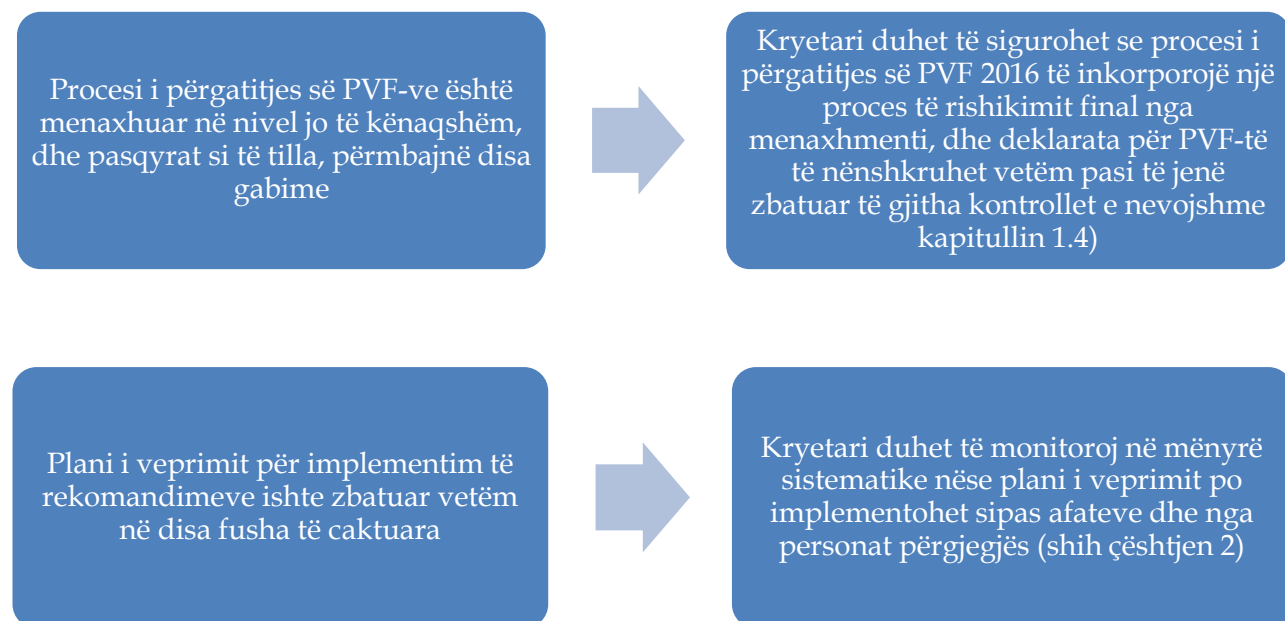
Formulimi i plotë i opinionit është dhënë në hollësi në kapitullin 1.2 i këtij raporti.

Konkluzioni i përgjithshëm

Detajet e paraqitura në këtë raport, pasqyrojnë konkluzionin tonë të përgjithshëm, si vijon:

Sistemi i kontrollit të brendshëm në aspektin e raportimeve në nivelin e tanishëm nuk ofron sigurinë se aktivitetet operative dhe financiare të komunës kryhen në mënyrë efektive, dhe si i tillë, ka nevojë për një mbikëqyrje të shtuar dhe përmirësim në disa fusha.

Konkluzionet dhe rekomandimet tona kryesore janë:

Dobësi në procesin e planifikimit
buxhetor dhe mangësi gjatë
ekzekutimit

Kryetari duhet të siguroj një vlerësim
real të arsyeve në lidhje me ngecjen e
ekzekutimit të buxhetit për investime
kapitale, dhe të përcaktoj opsione
praktike për përmirësimin e
ekzekutimit për vitin 2016. (shih
çështjen 7)

Dobësi të shumta në prokurim.
Mungesa e menaxherit të kontratës,
mungesë e disponueshmërisë së
mjeteve dhe mos aprovim i vendimeve
nga kryetari për emërimin e
komisioneve për vlerësimin e
tenderëve

Kryetari të siguroj se para inicimit të
procedurave të prokurimit të
nënshkruhet deklarata e
disponueshmërisë së mjeteve, të emëroj
menaxherin e kontratës dhe të bëjë
aprovimin e komisionit vlerësues
ashtu siç parashihet me rregulloret e
prokurimit (shih çështjen 8,9 dhe 10).

Komuna nuk posedon një regjistër të
plotë të pasurive dhe nuk ishte kryer
vlerësimi i pasurive

Kryetari duhet të siguroj që procesi i
vlerësimit dhe regjistrimit të pasurive
të përfundohet. (shih çështjen 22)

Përgjigja e Menaxhmentit në auditimin 2015

Kryetari i Komunës ka marrë në konsideratë dhe është pajtuar me gjetjet dhe konkluzionet e auditimit në këtë raport, si dhe është zotuar se do t'i adresoj rekomandimet e dhëna.

Ne e konsiderojmë si të kryer faktin që kryetari:

- Do ta shqyrtoj raportin e auditimit në Kuvendin Komunal; dhe
- Deri në fund të muajit janar 2017, ta diskutoj në Kuvendin Komunal progresin lidhur me implementimin e Planit të Veprimit për rekomandimet e auditimit, para se PVF 2016 të jenë dorëzuar në Ministrinë e Financave.

1 Pasqyrat vjetore financiare dhe obligimet e tjera për raportimin e jashtëm

1.1 Hyrje

Rishikimi ynë i Pasqyrave Vjetore Financiare (PVF) merr parasysh pajtueshmërinë me kornizën raportuese si dhe cilësinë dhe saktësinë e informacionit të prezantuar në PVF. Ne gjithashtu, shqyrtojmë deklaratën e bërë nga Zyrtari Kryesor Administrativ (ZKA) dhe Zyrtari Kryesor Financiar (ZKF), kur PVF-të dorëzohen në Qeveri.

Deklarata për prezantimin e PVF-ve përfshin një numër të pohimeve në lidhje me pajtueshmërinë me kornizën raportuese si dhe cilësinë e informacionit në kuadër të PVF-ve. Këto pohime kanë për qëllim t'i ofrojnë Qeverisë sigurinë se të gjitha informatat relevante u janë ofruar për të siguruar se mund të ndërmerret një auditim gjithëpërfshirës.

1.2 Opinioni i Auditimit

PËR KOMUNËN E MITROVICËS

OPINIONI I KUALIFIKUAR ME THEKSIM TË ÇËSHTJES

Ne kemi audituar Pasqyrat Vjetore Financiare të Komunës së Mitrovicës për vitin e përfunduar më 31.12. 2015, të cilat përfshijnë 'Pasqyrën e Pranimeve dhe Pagesave në Para të Gatshme', 'Pasqyra e Krahasimit të Shumave Buxhetore dhe Aktuale', Shënimet shpjeguese të Pasqyrave Vjetore Financiare si dhe Shpalosjet.

Sipas mendimit tonë, përveç efekteve të çështjes së përshkruar në paragrafin për Bazën për Opinion të Kualifikuar, Pasqyrat Vjetore Financiare paraqesin një pamje të drejtë dhe të vërtetë, në të gjitha aspektet materiale, të pranimeve dhe të pagesave si dhe të buxhetit të realizuar të Komunës së Mitrovicës për vitin e përfunduar më 31.12.2015, në përputhje me: Standardet Ndërkombëtare të Kontabilitetit për Sektorin Publik (të kontabilitetit në para të gatshme); Ligjin nr. 03/L-048 për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësitë (me plotësime dhe ndryshime) dhe Rregullën Financiare të Ministrisë së Financave nr. 03/2013 për Pasqyrat Vjetore Financiare të organizatave buxhetore.

Baza për Opinion të Kualifikuar

Bazuar në memorandumet e mirëkuptimit, në fund të dhjetorit, komuna kishte paguar dhe raportuar 195,000€, në kuadër të shpenzimeve kapitale në Pasqyrat Vjetore Financiare, përderisa në vitin 2015 nuk ishte përfutur asnjë kundërvlerë për mjetet e dhëna, për shkak se punimet priten të fillojnë në vitin 2016. Për këtë arsye, ne e kemi kualifikuar opinionin.

Ne kemi kryer auditimin në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Institucioneve Supreme të Auditimit (SNISA). Sipas këtyre standardeve, përgjegjësitë tona janë përshkruar më poshtë tek pjesa për Përgjegjësitë e Auditorit për Auditimin e Pasqyrave Vjetore Financiare. Sipas kërkesave etike, të cilat janë relevante për auditimin tonë të Pasqyrave Vjetore Financiare të Organizatave Buxhetore në Kosovë, ZAP është i pavarur nga komuna dhe përgjegjësitë e tjera etike janë përmbushë në pajtim me këto kërkesa. Ne besojmë se dëshmitë e auditimit që kemi marrë janë të mjaftueshme dhe të duhura për të siguruar bazën për opinion.

Theksimi i çështjes

Dëshirojmë të tërheqim vëmendjen tuaj se komuna ende nuk ka arrit t'i regjistroj të gjitha tokat dhe ndërtesat në pronësi të saj. Kjo çështje ka ndodhur sepse komisioni për vlerësimin e pasurisë nuk ka përfunduar akoma verifikimin dhe vlerësimin e drejtë dhe të plotë të të gjithë pasurive që janë në pronësi të komunës..

Përveç kësaj, komuna kishte bërë pagesa nga kategoria e investimeve kapitale në shumë prej 263,069€, për mallra dhe shërbime. Vlen të sqarohet se shuma prej 263,069€, ishte e aprovuar me tabelat buxhetore të Buxhetit 2015 për investime kapitale, por projektet e paraqitura në tabela, nuk përmbushin kushtet të trajtohen si projekte kapitale, dhe gabimet kanë të bëjnë me planifikimet fillestare nga komuna dhe aprovimet jo adekuate nga ana e MF. Opinioni ynë nuk është i modifikuar në lidhje me çështjet e përmendura më lart.

Përgjegjësia e Menaxhmentit dhe personave përgjegjës për Qeverisje dhe Pasqyrat Vjetore Financiare

Menaxhmenti i komunës është përgjegjës për përgatitjen dhe prezantimin e drejtë të PVF sipas Standardeve Ndërkombëtare të Kontabilitetit në Sektorin Publik - Raportimi Financiar bazuar në Kontabilitetin e Parasë së Gatshme, si dhe është përgjegjës për kontrole të brendshme të tilla të cilat menaxhmenti i përcakton si të nevojshme për të mundësuar përgatitjen e PVF pa keq deklarime materiale të shkaktuara qoftë nga mashtrimi apo gabimi. Kjo përfshin zbatimin e Ligjit nr.03/L-048 për Menaxhimin e Financave Publike dhe Përgjegjësitë (me ndryshime dhe plotësime).

Personat e ngarkuar me qeverisje, si: Kryetari i Komunës, drejtorët dhe zyrtarët financiar janë përgjegjës për mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar të komunës.

Përgjegjësia e Auditorit të Përgjithshëm për auditimin e Pasqyrave Vjetore Financiare

Përgjegjësia jonë është që ta shprehim një opinion për Pasqyrat Vjetore Financiare në bazë të auditimit tonë. Ne e kemi kryer auditimin në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit. Këto standarde kërkojnë që ne t'i përmbahemi kërkesave etike dhe ta planifikojmë dhe ta kryejmë auditimin për të marrë siguri të arsyeshme për atë nëse pasqyrat financiare nuk kanë keqdeklarime materiale.

Objektivat tona janë që të marrim siguri të arsyeshme nëse Pasqyrat Vjetore Financiare në tërësi nuk përmbajnë keqdeklarime materiale qoftë nga mashtrimi ose gabimi, Siguria e arsyeshme është një nivel i lartë i sigurisë, por nuk garanton se një auditim që kryhet në pajtim me SNISA-t do të zbulojë gjithnjë një keqdeklarim material kur ajo ekziston. Keqdeklarimet mund të lindin nga mashtrimi ose gabimi dhe konsiderohen materiale nëse, individualisht ose së bashku, ato mund të pritet që të ndikojnë vendimet e përdoruesve të marra mbi bazën e këtyre pasqyrave vjetore financiare.

Auditimi përfshinë kryerjen e procedurave për të marrë dëshmi auditimi rreth shumave dhe shpalosjeve në pasqyrat financiare. Procedurat e zgjedhura varen nga gjykimi i auditorit, duke përfshirë këtu edhe vlerësimin e rreziqeve nga keqdeklarimet materiale në pasqyrat financiare, qoftë për shkak të mashtrimit apo gabimit. Në bërjen e këtyre vlerësimeve të rrezikut, auditori e konsideron kontrollin e brendshëm që është relevant në përgatitjen e Pasqyrave Vjetore Financiare nga entiteti, në mënyrë që të dizajnojë procedura të auditimit që janë të përshtatshme për rrethanat e entitetit, por jo për qëllim të shprehjes së opinionit mbi efektivitetin e kontrollit të brendshëm të entitetit.

Auditimi e përfshinë edhe vlerësimin e përshtatshmërisë së politikave kontabël të përdorura dhe arsyeshmërinë e përllogaritjeve kontabël të bëra nga menaxhmenti, si dhe vlerësimin e prezantimit të Pasqyrave Vjetore Financiare.

1.3 Rreziqet domethënëse në PVF

Përshkrimi

Në Memon tonë të planifikimit të auditimit, të datës 06.11.2015, janë identifikuar tri rreziqe për PVF-të. Këto janë rreziqe të keq deklarimeve materiale, të cilat mund të rezultojnë me modifikim të opinionit ose në theksim të çështjes. Ato kanë të bëjnë me regjistrimin e të gjitha pasurive, pagesat nga palët e treta si dhe klasifikimin e shpenzimeve në kode adekuate.

Rreziku që kishte të bëjë me regjistrimin e të gjitha pasurive kapitale në PVF është materializuar, sepse nga menaxhmenti nuk është ndërmarrë ndonjë veprim për të adresuar këtë. Komuna akoma nuk ka arrit të ketë një regjistër gjithëpërfshirës dhe të plotë (tokat dhe ndërtesat) për pasuritë jo financiare.

Gjatë auditimit të ndërmjetëm ne kemi shqyrtuar kontrollet e menaxhmentit dhe proceset shoqëruese për të siguruar prezantimin e drejtë të pagesave nga palët e treta dhe kemi dhënë këshilla për përmirësimin e tyre. Rreziku i identifikuar nuk është materializuar sepse Menaxhmenti ka arritur të aplikojë përmirësimet e nevojshme për pagesat e palëve të treta pas korrigjimit të PVF.

Rreziku i keq klasifikimit të shpenzimeve është materializuar, sepse nga kategoria investime kapitale ishin paguar 263,069€ për mallra dhe shërbime, si dhe nga subvencionet 3,950€ për mallra dhe shërbime.

1.4 Pajtueshmëria me kërkesat për PVF dhe kërkesat tjera për raportim

Nga komuna kërkohet të jetë në përputhje me kornizën e caktuar raportuese dhe kërkesat tjera për raportim. Ne kemi marrë parasysh:

- Pajtueshmërinë me Rregullën Financiare MF nr. 03/2013;
- Kërkesat e LMFP-së nr. 03/L-048 (me ndryshime dhe plotësime);
- Pajtueshmërinë me kërkesat buxhetore;
- PVF-të janë dorëzuar në gjuhën shqipe;
- Raportimet në Kuvendin Komunal; dhe
- Planin, zbatimin e prokurimit dhe raportimin e progresit të investimeve kapitale.

Në kontekst të kërkesave për raportim, ne kemi identifikuar mos pajtueshmërinë si në vijim

- Në buxhet janë përfshirë projekte kapitale të cilat nuk i takojnë kësaj kategorie dhe si të tilla kanë shpër në keq klasifikime të pagesave.

Dobësitë e identifikuar në PVF janë si në vijim:

- Në emër të një memorandumi të mirëkuptimit, 195,000€ ishin paguar dhe raportuar në kuadër të shpenzimeve kapitale në PVF, ndërsa nuk është përfituar ndonjë kundërvlerë për mjetet e dhëna, për shkak se punimet priten të fillojnë në vitin 2016 (për më tepër shih çështjen 11);
- Komuna kishte bërë keq klasifikim të shpenzimeve ku nga kategoria e investime kapitale kishte bërë pagesa 263,069€, të cilat i takojnë natyrës mallra dhe shërbime dhe nga kategoria subvencione 3,950€ për mallra dhe shërbime; dhe
- Shënimi 28: Pasqyra e obligimeve ishte nënvlerësuar për 37,369€.

1.5 Rekomandimet

Rekomandimi 1 **Prioritet i lartë** - Kryetari duhet të sigurojë se janë vendosur procese efektive për të konfirmuar që plani i hartimit të PVF 2016 i adreson të gjitha çështjet e ngritura përfshirë rreziqet domethënëse të identifikuara. Kjo gjithashtu duhet të përfshijë rishikimin e draft PVF-ve nga menaxhmenti, me fokus të veçantë në fushat me rrezik të lartë dhe/ose fushat ku janë identifikuar gabime.

2 Qeverisja

2.1 Hyrje

Aranzimet efektive të qeverisjes janë thelbësore për komunën që të menaxhojë në mënyrë të suksesshme sfidat me të cilat përballet dhe të sigurojë ofrimin e shërbimeve më të mira në dobi të taksapaguesve dhe të shfrytëzuesve tjerë të shërbimeve.

Një mjet kyç në mbështetje të qeverisjes efektive është zbatimi i rekomandimeve të auditimit pasi kjo tregon përkushtimin e menaxhmentit në zhvillimin e proceseve ekzistuese dhe kontrolleve. Në mënyrë të ngjashme, lista kontrolluese e vetëvlerësimit që plotësohet nga të gjitha organizatat buxhetore siguron një kornizë për zhvillimin e aranzhimeve të zgjeruara të qeverisjes. Është e rëndësishme që përgjigjet e dhëna nga një organizatë individuale buxhetore të jenë të mbështetura nga dëshmitë përkatëse.

Rishikimet tona kanë identifikuar disa mangësi në fushën e qeverisjes së mirë, të cilat janë paraqitur më poshtë.

Çështja 1 - Qeverisja e mirë - Prioritet i lartë

E gjetura Çështjet e poshtëshënuar tregojnë për një qeverisje jo të mirë të komunës, të cilat nuk kanë ndikim në opinion:

- Komuna nuk kishte hartuar një plan të mirëfilltë të prokurimit për shkak se nuk ishin të ndara planifikimet për furnizim dhe shërbime, por ishin të përfshira së bashku ashtu siç ishin bërë kërkesat nga drejtoritë përkatëse, duke përfshirë edhe shpenzimet komunale.
- Në Programin e Investimeve Publike për vitin 2015 ishin futur projekte që nuk i takojnë kategorisë së investimeve kapitale, siç janë: Largimi i deponive të egra, rrënimi i objekteve pa leje, blerja e librave për bibliotekën e qytetit, etj;
- Raporti i pranimit i pagesave nuk është i nënshkruar nga zyrtari i pranimit i çertifikuar nga thesari, por nga komisionet për pranim të punëve/mallit/shërbimeve; dhe
- Kemi vërejtur se pranimet e mallrave tek shëndetësia dhe arsimi bëhen nga zyrtarët të cilët nuk janë të caktuar në komisione për pranim.

Rreziku Përfshirja e aktiviteteve në planin e prokurimit, duke mos specifikuar qartë natyrën e shpenzimeve (punë, mallra apo shërbime) nuk ofron një plan real të aktiviteteve që priten të prokurohen gjatë vitit. Për më tepër, ndikon edhe në raportimin e saktë të shpenzimeve.

Nënshkrimi i formularit të thesarit për pranim të mallit nga zyrtarët jo kompetent, nuk është në pajtim me kërkesat e rregullores për shpenzime dhe menaxhim jo i mirë i pagesave.

Futja në PIP e projekteve nga kategoria tjetër ekonomike, rezulton me mbivlerësim të investimeve kapitale dhe nënvlerësim të kategorisë së shërbimeve.

Rekomandimi 2 Kryetari duhet të sigurojë një planifikim të qartë të prokurimit, ku do të specifikohen veçmas shërbimet, mallrat dhe punët e planifikuara të cilat i nënshtrohen ligjit të prokurimit. Për të kryer një planifikim të mirë të prokurimit zyrtarit të prokurimit do t'i nevojitet bashkëpunimi i ngushtë me departamentin e buxhetit dhe departamentet tjera. Më tutje, të siguroj që me vendim të caktoj komisionin për pranimin e mallrave në pajtim me rregulloren Nr.02/2013, si dhe raporti i pranimit të mallit të jetë në pajtim me rregullën financiare Nr. 01/2013 MF-shpenzimi i parave publike.

2.2 Konkluzioni i përgjithshëm mbi qeverisjen

Procedurat e një qeverisjeje të fortë kërkojnë që si aktivitetet strategjike, ashtu edhe ato operacionale të zbatohen dhe monitorohen në mënyrë efektive. Ne kemi vlerësuar disa aktivitete që kemi vlerësuar se kanë kontribuar në një qeverisje të mirë, po ashtu për të përcaktuar nëse ekzistojnë mundësitë për përmirësim të mëtejshëm.

Vlen të theksohet se në aspektin e menaxhimit nëse e krahasojmë me vitin e kaluar, komuna kishte bërë progres në disa fusha, siç janë: Të hyrat dhe menaxhimi i pasurisë, mirëpo edhe më tutje duhet të angazhohet për një menaxhim më efikas dhe efektiv.

2.3 Rekomandimet e vitit paraprak

Raporti ynë i auditimit për PVF-re të vitit 2014, ka rezultuar me 17 rekomandime. Komuna kishte përgatitur një Plan Veprimi ku paraqitet mënyra se si do të implementohen rekomandimet. Ne vlerësojmë se menaxhmenti ende ka nevojë të forcoj procesin e llogaridhënies së menaxherëve në zbatimin e rekomandimeve.

Është për t'u vlerësuar fakti se Raporti i auditimit për PVF e vitit 2014 ishte diskutuar edhe në Kuvendin Komunal me datën 26.11.2015, çka ndikon në rritjen e transparencës dhe shqyrtimin më kritik të aktiviteteve të komunës.

Deri në përfundimin e periudhës së auditimit 2015, dy (2) rekomandime ishin implementuar, nëntë (9) ishin adresuar pjesërisht dhe gjashtë (6) nuk ishin adresuar ende. Për një përshkrim më të plotë të rekomandimeve dhe mënyrës se si janë adresuar ato, shihni Shtojcën III.

Çështja 2 - Zbatimi i rekomandimeve nga viti paraprak - Prioritet i lartë

E gjetura Pjesa më e madhe e rekomandimeve të vitit të kaluar nuk janë implementuar, sepse komuna nuk ka ndjekur ndonjë proces formal për të menaxhuar dhe monitoruar veprimet e zbatimit të rekomandimeve të Auditorit të Përgjithshëm.

Rreziku Dobësitë e vazhdueshme të kontrolleve të menaxhmentit dhe kontrolleve tjera në sistemet financiare kyçe, si:

- mbi/nën vlerësim të shpalosjeve në PFV;
- planifikim dhe ekzekutim i dobët i buxhetit;
- menaxhim i dobët i qiradhënies komunale;
- menaxhim i dobët i pasurive komunale;
- kontrollet jo adekuat në prokurim; dhe
- rritja e vazhdueshme e llogarive të arkëtueshme.

Rekomandimi 3 Kryetari duhet të forcoj masat e kontrollit dhe të përgjegjësisë ndaj personave të ngarkuar për adresimin e plotë të rekomandimeve që veprimet e parashikuara me plan veprimi të zbatohen, në veçanti në fushat e identifikuara me shkallë të lartë rreziku dhe brenda afateve të përcaktuara.

2.4 Lista kontrolluese e vetëvlerësimit të MFK-së

Ministria e Financave (MF) ka hartuar një listë të detajuar të vetëvlerësimit për organizatat buxhetore për të mbështetur aranzhimet efektive të qeverisjes. Për të gjitha auditimet e ndërmarra, ne kemi testuar cilësinë e pyetësorëve të vetëvlerësimit të MFK-së të dorëzuara në MF, duke vlerësuar pjesë të caktuara të listës kontrolluese. Më poshtë, ne kemi përmbledhur të gjeturat tona për komunën dhe përmbledhja e punës sonë në të gjitha auditimet do të konsolidohet në Raportin tonë Vjetor të Auditimit. Kjo nuk ka për qëllim të japë koment për cilësinë e tërë pyetësorit të dorëzuar të vetëvlerësimit por do ta japë gjendjen për një numër të pyetjeve kyçe për t'i mbështetur përpjekjet e Ministrisë së Financave në rritjen e efektivitetit të procesit dhe në zhvillimin e sistemit të MFK-së në tërësi.

Çështja 3 – Lista kontrolluese e vetëvlerësimit – Prioritet i lartë

- E gjetura** Gjatë auditimit kemi shqyrtuar disa pyetje kyçe të pyetësorit të vetëvlerësimit në lidhje me pesë komponentat. Në çështjet e shqyrtuara kemi vërejtur se:
- Procedurat e duhura për menaxhim të rrezikut nuk janë vendosur dhe kjo është trajtuar në hollësi në nënkapitullin 2.5.1;
- Komuna ka miratuar me datë 30.06.2014 strategjinë e zhvillimit ekonomik lokal për Mitrovicën 2014-2017; dhe
- Në memon e auditimit ne kemi dhënë rekomandim për planifikim më cilësor sa i përket llojeve të natyrës së njëjta të prokurimit, në mënyrë që të shmangen ndarjet e tenderëve. Përgjigja në vetëvlerësim ishte me notë të lartë, por ne konsiderojmë se komuna nuk ka qenë mjaft vetëkritike në këtë drejtim.
- Rreziku** Aranzhimet e dobëta të qeverisjes i dobësojnë proceset strategjike dhe operative dhe e zvogëlojnë cilësinë e shërbimeve të ofruara për qytetarët përmes aktiviteteve joefikase dhe joefektive.
- Rekomandimi 4** Kryetari duhet të sigurojë se është zbatuar një rishikim për plotësimin e listës kontrolluese të vetëvlerësimit dhe që është bërë adresimi i fushave me dobësi në mënyrë aktive. Një proces rishikimi duhet të aplikohet nga auditimi i brendshëm për ta konfirmuar saktësinë e listës kontrolluese si dhe për të siguruar dokumentacionin mbështetës.

2.5 Rishikimet specifike të qeverisjes

Angazhimi i jonë në fusha të veçanta të përmirësimeve të qeverisjes është bazuar përmes planifikimit të auditimit, duke marrë parasysh kontekstin brenda të cilit komuna operon dhe sfidat me të cilat përballet.

2.5.1 Vlerësimi i rrezikut

Të gjitha organizatat buxhetore pritet të zbatojnë vlerësimin e rrezikut. Udhëzimet e përcaktuara në procedurat e MFK-së kërkojnë që regjistri i rrezikut të jetë i kompletuar për të mbështetur menaxhimin efektiv operacional dhe strategjik.

Çështja 4 -Menaxhimi i rrezikut – Prioriteti i mesëm

- E gjetura** Pyetëtori i vetëvlerësimit i plotësuar nga stafi komunal ka konfirmuar se komuna ende nuk ka identifikuar rreziqet të cilat mund të kanosin arritjen e objektivave dhe reagimet në rast të ndodhjes së tyre.
- Rreziku** Mungesa e menaxhimit efektiv të rrezikut do të zvogëlojë cilësinë e shërbimit ndaj qytetarëve pasi çështjet e brendshme dhe të jashtme që ndikojnë në këtë nuk adresohen në kohën e duhur. Kjo, për shkak se veprimet efektive dhe në kohën e duhur për të parandaluar ose evituar ndikimin e çështjeve të tilla nuk do të ndërmerren në mënyrë të planifikuar.
- Rekomandimi 5** Kryetari duhet të sigurojë që pasi të jetë hartuar regjistri i rreziqeve, është deleguar përgjegjësia e drejtpërdrejtë për menaxhimin e rrezikut tek një drejtor përkatës i cili në koordinim me udhëheqësit e njësive do të menaxhojë këtë proces dhe do të raportojë në baza të rregullta mbi rreziqet.

2.5.2 Raportimi Menaxherial

Menaxhmenti ka zbatuar një sërë kontrollesh të brendshme për të siguruar se sistemet financiare funksionojnë siç duhet. Është e rëndësishme që ato të përfshijnë raportimin e duhur tek menaxhmenti për të mundësuar një përgjigje efektive dhe me kohë ndaj problemeve operative të identifikuara.

Çështja 5 –Kontrollet menaxheriale – Prioriteti i mesëm

- E gjetura** Rishikimi që ne i kemi bërë kontrolleve menaxheriale të zbatuara në sistemin financiar kryesor të komunës ka nxjerrë në pah dobësitë në kontrollet e nivelit të lartë. Si të tilla, aranzhimet e përgjithshme të kontrolleve kërkojnë forcim, në veçanti në lidhje me: planifikimin dhe realizimin e buxhetit në investime kapitale (keq klasifikimet), regjistrimet dhe raportimet e pasurive, mungesa e kontrolleve të qiradhënia e objekteve komunale, kontrollet e çertifikimit të pagesave dukshëm të forcohen dhe të parandalojnë gabimet në pagesa, qartësimin e marrëveshjeve të bashkëfinancimit, dhe kontrollet e shtuara për furnizim në sektorin e arsimit dhe shëndetësisë.
- Rreziku** Cilësia jo e mirë e kontrolleve nga menaxhmenti i lartë redukton aftësinë për të reaguar me kohë dhe menaxhuar në mënyrë aktive aktivitetet e komunës, dhe për të përballuar në mënyrë të suksesshme sfidat ekzistuese.
- Rekomandimi 6** Kryetari duhet të sigurojë se cilësia e kontrolleve dhe mbikëqyrjes buxhetore duhet të rishikohet në mënyrë kritike dhe sistematike për të siguruar se janë vendosur kontrolle të përshtatshme në fushat ku janë identifikuar dobësitë.

2.6 Sistemi i auditimit të brendshëm

Njësia e Auditimit të Brendshëm (NJAB) në komunë operon me tre anëtarë të stafit - Drejtori i NJAB-së dhe dy auditorë. Si organ i pavarur këshillëdhënës për menaxhmentin si dhe mbështetës për NjAB, është i themeluar Komiteti i Auditimit të Brendshëm me datë 21.11.2014. Komiteti përbëhet nga anëtarë jo ekzekutiv të stafit komunal. Komiteti ka mbajtur katër takime në vitin 2015, dhe në procesverbalet e takimeve vërehet se nuk shqyrtohen në detaje raportet e auditorit brendshëm.

NjAB ka planifikuar dhe ka kryer pesë auditime. Raportet janë përfunduar me kohë dhe si fusha rishikimi kanë qenë: 1.Tajtimi i rasteve sociale (Fushëveprimi/2014), 2.Menaxhimi i autoparkut (Fushëveprimi 2014/3 mujori 2015), 3.Shpenzimet për mallra dhe shërbime (Fushëveprimi 2014/2015), 4.Shpenzimet për investime kapitale (Fushëveprimi /2015), 5.Procedurat e prokurimit (Fushëveprimi/2015).

Po ashtu, NJAB kishte përgatitë planin strategjik dhe vjetor të auditimit, si dhe njëherit raporte tre mujore, të cilat i kishte dërguar edhe në Njësinë Qendrore Harmonizuese në Ministri të Financave.

Çështja 6- Zbatimi i rekomandimeve të NJAB dhe komiteti i auditimit-Prioritet i lartë

- E gjetura** Ne kemi vërejtur se menaxhmenti kishte bërë një plan të veprimit për zbatimin e rekomandimeve të dhënë nga NJAB me datë 11.02.2016, që përfshinë periudhën kohore (2013, 2014 dhe 2015), mirëpo ky veprim i menaxhmentit ishte ndërmarr me vonesë. Komiteti i auditimit gjatë vitit ishte takuar 4 herë, kishte komentuar raportet e auditimit përgjithësisht, dhe nuk ka nxjerrë ndonjë konkluzion për menaxhmentin, se çfarë veprimesh duhet të ndërmerret për zbatimin e rekomandimeve.
- Rreziku** Hartimi i planit të veprimit me vonesë nga menaxhmenti për adresimin e rekomandimeve të dala nga NJAB, rrit rrezikun që dobësitë e identifikuara të mos korrigjohen, dhe rekomandimet e njëjta të përsëriten. Mungesa e konkluzioneve për menaxhmentin nga komiteti i auditimit, rrit rrezikun që menaxhmenti të mos jetë i informuar për të ndërmarrë masat adekuate për çështjet e ngritura nga auditimi.
- Rekomandimi 7** Kryetari duhet të ndërmarr veprime konkrete dhe të vazhdueshme, të reagoj me kohë në gjetjet dhe rekomandimet e dhëna nga auditimi i brendshëm, ndërsa komiteti i auditimit të bëjë një plan pune ku do t'i specifikoj agjendat e punës dhe temat që do t'i trajtoj gjatë vitit. Në procesverbalet e takimeve, të nxjerrë konkluzione të qarta për menaxhmentin lidhur me çështjet e auditimeve të brendshëm.
-

3 Menaxhimi Financiar dhe Kontrolli

3.1 Hyrje

Puna jonë për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin (MFK) jashtë fushave të Qeverisjes të përmendura në kapitullin 2, pasqyron punën e detajuar të ndërmarrë për sistemet e të hyrave dhe shpenzimeve. Si pjesë e kësaj, ne konsiderojmë menaxhimin e buxhetit, çështjet e prokurimit, burimeve njerëzore si dhe pasuritë dhe detyrimet.

3.2 Konkluzioni për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin

Në kontekst të sistemeve financiare, kontrollet mbi çertifikimin e pagesave në përgjithësi janë të dobëta dhe nuk janë duke u zbatuar në mënyrë efektive. Fushat tjera ku nevojiten më shumë përmirësime janë planifikimi dhe realizimi i buxhetit, klasifikimi i duhur i shpenzimeve, borxhet, procesi i menaxhimit të qiradhënieve, menaxhimi i kontratave, si dhe menaxhimi i pasurive.

3.3 Planifikimi dhe Realizimi i Buxhetit

Ne i kemi shqyrtuar burimet e fondeve buxhetore për komunën, shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike si dhe të hyrat e arkëtuara. Kjo është paraqitur në tabelat e mëposhtme:

Tabela 1. Burimet e fondeve buxhetore - realizimi ndaj buxhetit (në €)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti Final ¹	2015 Shpenzimi	2014 Shpenzimi	2013 Shpenzimi
Burimet e Fondeve:	15,733,116	18,528,235	17,367,291	15,051,981	16,398,203
Granti i Qeverisë -Buxheti	13,615,824	15,831,723	15,773,053	13,477,762	14,654,588
Të bartura nga viti paraprak ²	0	259,895	255,570	125,102	235,901
Të hyrat vetjake ³	2,117,292	2,117,292	1,230,437	1,391,035	1,239,425
Donacionet e brendshme	0	210,584	68,547	45,270	163,331
Donacionet e jashtme	0	108,741	39,684	12,812	104,958

Buxheti final në raport me buxhetin fillestar është më i madh për 2,795,119€. Kjo është si rezultat i rritjes së Grantit Qeveritar prej 2,215,899€, ku me vendim të Qeverisë 1,789,677€ janë dhënë për mbulimin e shpenzimeve për disa projekte kapitale, dhe 426,223€, për mbulimin e shpenzimeve në

¹ Buxheti Final - buxheti i përshtatur më pas nga Ministria e Financave.

² Të hyrat vetjake të komunave të pashpenzuara në vitin paraprak të bartura në vitin aktual.

³ Pranimet e përdorura nga entiteti për financimin e buxhetit të vet.

paga, të hyrat e bartura prej 259,895€ si dhe donacioneve të brendshme dhe të jashtme me vlerë 319,325€.

Buxheti final për vitin 2015 ishte ekzekutuar në nivelin 94% të planifikimit.

Tabela 2. Shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike- realizimi ndaj buxhetit (në €)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti Final	2015 Shpenzimi	2014 Shpenzimi	2013 Shpenzimi
Shpenzimet e fondeve sipas kategorive ekonomike:	15,733,116	18,528,235	17,367,291	15,051,981	16,398,203
Pagat dhe Mëditjet	10,878,257	11,341,471	11,262,513	10,299,754	8,842,940
Mallrat dhe Shërbimet	1,462,313	1,525,159	1,427,375	1,565,467	1,380,404
Shërbimet komunale	465,000	465,000	446,348	344,815	425,406
Subvencionet dhe Transferet	663,000	729,659	625,418	816,527	787,854
Investimet Kapitale	2,264,546	4,466,946	3,605,637	2,025,418	4,961,599

Shpjegimet rreth ndryshimeve në kategoritë buxhetore janë në dhënë si në vijim:

- Pavarësisht rritjes së buxhetit (vendimi i Qeverisë prej 1,789,676€) për projekte kapitale, gjatë vitit shkalla e ekzekutimit ishte 81% nga shuma e planifikuar. Një gjendje e njëjtë është edhe të ekzekutimi i buxhetit për subvencione dhe transfereve (86%). Arsyeja kryesore e kësaj ishte inkasimi i ultë (1,517,742€) i të hyrave vetanake në krahasim me planifikimin (2,117,292€), nga të cilat ishin parashikuar të mbulohej këto shpenzime.

Tabela 3. Të hyrat vetjake për buxhetin e komunës – pranimi krahas buxhetit (në €)

Përshkrimi	Buxheti fillestar	Buxheti Final	2015 Pranimet	2014 Pranimet	2013 Pranimet
Të hyrat vetjake	2,117,292	2,117,292	1,517,742	1,645,625	1,368,877

Të hyrat e planifikuara prej 2,117,292€ për vitin 2015, ishin mbledhur 1,517,742€ apo 72%. Këtu janë përfshirë edhe gjobat e gjykatave dhe dënimet e policisë. Ky nivel i inkasimit të hyrave është mjaft i ulët. Nëse bëjmë një krahasim në raport me vitin e kaluar shihet një rënie e të hyrave për 127,883€.

Ngecje e theksuar e të hyrave vërehet tek drejtorja e urbanizimit. Prej 1,003,000€ të planifikuara, ishin mbledhur vetëm 360,477€, apo 36%. Drejtorja e shëndetësisë prej 120,000€, kishte realizuar 42,636€, apo 35%, Drejtorja e ekonomisë prej 35,900€, ka mbledhur vetëm 6,947€, apo 19%. Arsyeja pse është inkasuar një shumë ultë, sipas zyrtarit përgjegjës është se fillimisht planifikimi i të hyrave tek këto drejtori ka qenë më i lartë se sa parametrat real, prandaj variancat në mes shumave të planifikuara dhe të realizuara në këto dy drejtori janë të mëdha dhe determinojnë një efikasitet të ultë.

Çështja 7 - Dobësi në ekzekutimin e buxhetit dhe planifikimin e të hyrave vetjake - Prioriteti i lartë

- E gjetura** Pasqyra e shpenzimeve të fondeve, nxjerr në pah një nivel relativisht të ultë të ekzekutimit të buxhetit për investimet kapitale gjatë viteve. Kjo, për shkak të dështimeve në planin e të hyrave.
- Rreziku** Planifikimi i dobët i të hyrave, ka ndikuar edhe në performancën e përgjithshme të inkasimit dhe në trendin e shpenzimeve për projekte kapitale. Kjo ka ndikuar në shfrytëzimin joefikas të burimeve potenciale të komunës dhe në reduktimin e projekteve kapitale të planifikuara.
- Rekomandimi 8** Kryetari duhet të sigurohet që me rastin e planifikimeve buxhetore, të bëhet një vlerësim gjithëpërfshirës i burimeve potenciale i të hyrave, dhe të përcaktoj opsione praktike për përmirësimin e ekzekutimit për vitin 2016. Një monitorim sistematik i trendeve buxhetore do të rriste mundësitë për një performancë më efektive.

3.4 Prokurimi

Legjislacioni i prokurimit publik synon të sigurojë se fondet publike përdoren në mënyrë transparente dhe efikase për të arritur vlerën për para. Korniza ligjore përcakton qartë të drejtat, detyrat dhe përgjegjësitë e të gjitha palëve të përfshira në menaxhimin e prokurimit.

Puna e bëra në testimet substanciale dhe të pajtueshmërinë, kanë rezultuar me mangësitë, si në vijim.

Çështja 8 - Dobësi sistematike në prokurim - Prioriteti i lartë

- E gjetura** Kemi identifikuar këto dobësi sistematike në prokurim:
- Ekziston një numër i madh i prokurimeve të realizuara përmes procedurave me vlerë minimale për t'i shmangur aplikimit të procedurave të hapura. Komuna gjatë vitit 2015 kishte lidhur 95 kontrata me vlerë të vogël dhe minimale;
  - Në asnjë kontratë nuk ishte caktuar menaxheri i kontratës dhe rrjedhimisht nuk ka as plane për menaxhimin e kontratave. Ekzistojnë vetëm organe mbikëqyrëse të caktuara nga drejtoria kërkuese;

- Aprovimi për komisionet vlerësuese ishte bërë nga menaxheri i prokurimit e jo nga ZKA, si dhe në disa raste mungonte deklarata e disponueshmërisë së mjeteve para inicimit të procedurave të prokurimit; dhe
- Komuna kishte hyrë në obligime më shumë sesa fondet e ndara me ligjin për ndarjet buxhetore. Ne identifikua këto raste: “Ndërtimi i rrugëve me kubëza betoni” (planifikimi 150,000€ shpenzimi 268,711€), për “Hartimin e projekteve për investime kapitale” (planifikimi 45,000€ shpenzimi 236,711€), për “Riparimin dhe rregullimin e rrugëve” (planifikimi 40,000€ shpenzimi 439,456€) dhe për projektin “Ndërtimi i rrugëve në vise rurale” (planifikimi 200,000€ shpenzimi 514,038€). Më pastaj, në fund të vitit këto obligime ishin shlyer me vendimin e Qeverisë Nr.05/67 të datës 30.12.2015, dhe në të njëjtën ditë janë zhvilluar edhe procedurat e pagesave.

Rreziku

Rastet e identifikuara më lartë tregojnë për kontrolle të dobëta tek procesi i prokurimit. Fakti që 95 kontrata ishin me vlerë të vogël apo minimale, flet për një vlerësim të dobët të nevojave nga njësitë kërkuese të prokurimit. Kjo rrit rrezikun real që të dëmtohet konkurrenca e tregut dhe komuna të kontraktoj mallra, shërbime dhe punë me çmime shumë më të shtrenjta sesa ofron konkurrenca e hapur e tregut. Gjithashtu, hyrja në kontrata dhe vazhdimi i punimeve përtej ndarjeve buxhetore, rrit rrezikun serioz që komuna të mos mund t'i kryej detyrimet ndaj debitorëve dhe rastet të procedohen në gjykata apo ekzekutimi i pagesave të bëhet në mënyrë direkte nga Thesari. Mungesa e menaxherëve të kontratave, rrit rrezikun që kontratat të mos zbatohen sipas marrëveshjeve fillestare.

Rekomandimi 9

Kryetari duhet t'i shqyrtoj arsyet pse rastet e mësipërme në procesin e prokurimit kanë ndodhur, dhe të forcoj kontrollet e prokurimit në të gjitha fazat e procesit. Një qasje e përmirësuar nevojitet sidomos në planifikimin fillestar të nevojave, dhe në shmangien maksimale të procedurave për kontrata me vlera të vogla dhe minimale, përveç rasteve kur kjo vlerësohet e domosdoshme. Gjithashtu, duhet të siguroj se para inicimit të procedurave të prokurimit të nënshkruhet deklarata e disponueshmërisë së mjeteve, të emëroj menaxherët e kontratave dhe të bëjë aprovimin e komisioneve vlerësuese, ashtu siç parashohin rregulloret e prokurimit.

Çështja 9 – Dobësi jo sistematike në prokurim- Prioritet i lartë

E gjetura

Me kontratën kornizë “Rrënimi i objekteve pa leje në qytetin e Mitrovicës” të datës 12.04.2013, këtë vit ishin bërë pagesat 49,633€ për rrënimin e objekteve afariste. Ne identifikuam se punët e kryera ishin faturuara me 6€ m² për secilin pozicion përderisa në listën e çmimeve të kontraktuar ky çmim nuk ekziston fare. Lista e çmimeve sipas kontratës ishte: pozicioni 1 me çmim 10€ m², pozicioni 2 me çmim 3€ m², pozicioni 3 me çmim 2€ m², pozicioni 4 me çmim 2€ m² dhe pozicioni 5 me çmim 1€ m². Më tutje, raportet e organit mbikëqyrës nuk i specifikojnë qartë punët e kryera sipas pozicioneve në kontratë. Si rezultat i këtyre paqartësive ne nuk ishim në gjendje ta nxjerrim efektin financiar;

Te kontrata në vlerë 6,592€ “Furnizim me makina mjelëse për lopë”, është testuar pagesa në vlerë 4,592€ dhe kemi vërejtur se lëndës ju kishte bashkangjitur vetëm fatura me vlerën totale dhe lista prej 86 përfituesve me makina. Si rezultat i kësaj ne nuk kishim mundësi të krahasonim nëse çmimin e paguar për njësi dhe karakteristikat e makinave të pranuar janë në pajtim me specifikat e kontratës; dhe

Kontrata “Furnizimi me automjet për dializë” në vlerë 19,350€, operatori nuk kishte ofruar sigurinë e ekzekutimit para nënshkrimit të kontratës.

Rreziku

Mos respektimi i çmimeve të kontraktuara dhe mungesa e mbikëqyrjes adekuate dhe matjes së progresit të punimeve kundrejt kontratave, mund të sjellë humbje financiare për komunën, si dhe marrjen e vlerës së dobët për parane dhe dhënë.

Rekomandimi 10 Kryetari duhet të siguroj respektimin e çmimeve kontraktuale, si dhe kontrollet e certifikimit të pagesave dukshëm të forcohen dhe të parandalojnë të gjitha pagesat e tilla.

Të siguroj mbikëqyrje në detaje për funksionimin e kontrolleve në mënyrë që të evitohen këto parregullsi, dhe të gjej shkakun se pse ka ndodhur këto parregullësi.

3.5 Shpenzimet jo përmes prokurimit

3.5.1 Shpenzime tjera

Çështja 10 - Anashkalimi i procedurave të prokurimit - Prioritet i lartë

E gjetura Komuna kishte lidhur dy kontrata për shërbime kontraktuese duke mos zhvilluar procedurat e prokurimit. Njëra kishte të bëjë me ofrimin e shërbimeve të sigurisë për automjetet zyrtare në pronësi të komunës 24 orë me pagesë mujore 1,250€, dhe tjetra me shërbimet e komunikimit dhe informimit në mes komunës dhe OJQ Mitrovica me qëllim të përcjelljes së gjitha aktivitete që i zhvillon komuna për të informuar publikun me pagesë mujore 1,500€.

Te furnizimi i pajisjeve të teknologjisë informative për vitin 2015 komuna kishte ekzekutuar 14 kontrata me vlera minimale në total 9,930€ me një operator, duke i shmangur procedurat e hapura të prokurimit.

Rreziku Nënshkrimi i kontratave pa procedura të prokurimit ka si pasojë eliminimin e konkurrencës dhe dëmtimin e transparencës së procesit. Ekziston mundësia të jenë kontraktuar shërbimet me çmime shumë më të shtrenjta sesa çmimet e tregut.

Rekomandimi 11 Kryetari duhet të sigurojë se për të gjitha aktivitetet që parashihen procedura të prokurimit, ato të zbatohen në mënyrë strikte, siç parashihet me Ligjin e Prokurimit Publik.

Çështja 11- PAGESA PËRMES MARRËVESHJES SË BASHKËPUNIMIT- Prioritet i lartë

E gjetura

Komuna, me datën 16.12.2014 kishte lidhë Memorandum mirëkuptimit mes Agjencisë së Luksemburgut për Bashkëpunim zhvillimor “Lux Development” në kuadër të projektit KSV/018-Përkrahja institucionale dhe teknike për sistemin e furnizimit me ujë në regjionin e Mitrovicës (faza e II-të). Këtij memorandum i ka paraprirë një marrëveshje në mes Qeverisë së Luksemburgut dhe Qeverisë së Kosovës, e nënshkruar nga Ministrat përgjegjës me datën 25.07.2014. Llogaritja e kostos së përafërt për financimin e këtij projekti vlerësohet të jetë 1,057,000€. Sipas marrëveshje, Qeveria e Luksemburgut do të financojë 457,000€, ndërsa komuna 600,000€, të cilat duhet t’i depozitohet në llogarinë e përfaqësuesit të Lux Developmentit e që është “Regional Office Balkans”. Komuna kishte paguar 35,562€ në vitin 2014, si dhe 195,000€ me datën 30.12.2015. Për vlerën 195,000€, komuna nuk ka përfituar kundërvlerën për mjetet e dhëna për shkak se punimet priten të fillojnë në vitin 2016. Për më tepër, kjo vlerë ishte regjistruar në regjistrat e pasurisë.

Me datën 19.12.2014 kryetari kishte nënshkruar marrëveshje bashkëpunimi dhe bashkëfinancimi me Caritas Kosova për projektin “Përkujdesja shëndetësore shtëpiake dhe ambulatore - Home Care II-2014-2015”. Sipas marrëveshjes komuna do të investoj me shumën 75,000€ për periudhën 15 dhjetor 2014 deri 15 dhjetor 2015. Sipas marrëveshjes vlerën e participimit që komuna duhet ta transferojë në llogarinë bankare të Caritas-it, ndërsa Caritas do të participoj me 30,000€, si dhe 2 vetura për ekipet në terren, derivate dhe material shëndetësor për përfituesit. Caritas Kosova nuk kishte ofruar dëshmi nëse i ka ofruar 2 vetura për shërbime të tilla. Komuna, nga data 09.03.2015 deri më 16.10.2015 kishte paguar në llogari të Caritasit nga mallrat dhe shërbimet 50,000€, pa ndonjë raport pranimit për kryerjen e shërbimeve. Paratë e komunës Caritas Kosova i kishte përdorur për mbulimin e shpenzimeve për paga të 21 punëtorëve shëndetësor. Sipas të dhënave të një raporti periodik nga Caritasi ishin angazhuar për kujdesin shëndetësor shtëpiak nëpër zonat rurale. Nuk ka të caktuar një mbikëqyrës nga ana e komunës në mënyrë që të përcillet komplet realizimi i projektit nga të dy palët. Marrëveshja e më sipërme nuk është në pajtim me Ligjin e Prokurimit Publik (LPP) neni 4 pika 2 sepse nëse projekti financohet mbi 50% nga entiteti (në këtë rast komuna), duhet të jetë autoritet kontraktues.

Rreziku

Ekzekutimi i pagesave nga komuna para konfirmimit se punimet apo shërbimet e kontraktuara janë pranuar, rrisin rrezikun që objektivat e marrëveshjeve të arrihen pjesërisht apo edhe të mos arrihen. Derisa komuna nuk ushtron mbikëqyrje aktive në realizimin e projekteve dhe nuk posedon asnjë garanci se donatorët do të përfundojnë projektet sipas marrëveshjeve, këto pagesa mund të konsiderohen të parregullta dhe mund t’i shkaktojnë komunës dëme të konsiderueshme financiare.

Rekomandimi 12 Kryetari duhet të sigurojë se nuk do të bëjë pagesa para se të konfirmohet se punimet apo shërbimet janë kryer. Pagesat duhet të jenë të dokumentuara me fatura dhe raporte të konfirmuara për pranimin e punëve/shërbimeve. Aspekti i mbikëqyrjes dhe raportimit të detyrimeve që dalin nga këto marrëveshje, duhet të jetë subjekt i shqyrtimeve të rregullta nga menaxhmenti i komunës. Për të eliminuar rrezikun për dështimin e këtyre marrëveshjeve, ne do të sugjerim që praktikat e tilla të pagesave të ndërpriten.

3.5.2 Kompensimet (pagat dhe mëditjet)

Pagat dhe Mëditjet paguhen përmes një sistemi të centralizuar. Kontrollat kyçe që e konfirmojnë saktësinë dhe plotësinë e pagesave janë listat e pagave të nënshkruara nga udhëheqësit e njësive. Shpenzimet për paga gjatë vitit 2015 ishin 11,262,513€, të cilat janë ekzekutuar 99%. Mangësitë e identifikuar i paraqesim në vijim:

Çështja 12 - Kontrollat të pa mjaftueshme në paga - Prioritet i mesëm

E gjetura Ne kemi testuar pagesat e këshilltarëve të Kuvendit Komunal dhe kemi identifikuar se njëri prej tyre ishte paguar për 6 dhe tjetri për 2 muaj pasi kishin dhënë dorëheqje nga pozita e tyre.

Rreziku Mos azhurnimi i të dhënave nga shërbimi i personelit dhe mungesa e kontrolleve të duhura në sistemin e pagave, ka shkaktuar dëmtimin e buxhetit komunal prej 800€.

Rekomandimi 13 Kryetari duhet të siguroj që arsyet e gabimeve në ekzekutimin e pagave duhet të rishikohen, si dhe të shtojë kontrollet tek menaxhimi i personelit në mënyrë që rastet e tilla të mos përsëriten. Pagesat e kryera në mënyrë të pa drejtë, duhet të t'i kthehen buxhetit të komunës.

Çështja 13 - Kompensimi pagave të stafit arsimor - Prioritet i lartë

E gjetura Drejtoria e arsimit në vitin 2015, kishte 8 mësimdhënës të cilit nuk ishin futur (sistemuar) në listën e pagave.

Rreziku Pranimi i stafit të ri në pozita të lira dhe mos përfshirja e tyre në listën e pagave, rrit rrezikun e padive gjyqësore nga ana e punonjësve e cila mund të ndikojë në implikime buxhetore financiare.

Rekomandimi 14 Kryetari duhet që para fillimit të vitit shkollor të analizoj nevojat për numrin e stafit të domosdoshëm në sektorin e arsimit, dhe në rast të barrierave ligjore, çështjen ta diskutoj edhe me Ministrinë e linjës dhe Qeverinë, në mënyrë që të siguroj se stafi i angazhuar nuk do të mbetet jashtë listës së pagave.

Çështja 14- Dosjet e mësimdhënësve - Prioritet i mesëm

- E gjetura** Gjatë testimit të dosjeve tek arsimi kemi vërejtur se dosjet e mësimdhënësve nuk ishin të kompletuara pasi që mungonte vlerësimi i punëtorëve, si dhe në disa raste mungonte kontrata. Sipas kontratave, nuk kemi mundur të kuptojmë se për çfarë lëndësh mësimore janë të angazhuar mësimdhënësit pasi që në kontrata theksohej vetëm titulli arsimtar/mësimdhënës, por jo edhe lënda mësimore.
- Rreziku** Nuk ka të dhëna të mjaftueshme në dispozicion për ta justifikuar pagesën e pagave ose që të mundësohet shqyrtimi i rezultateve të vlerësimeve të performancës.
- Rekomandimi 15** Një shqyrtim sistematik i Dosjeve të Personelit duhet të ndërmerret, për të siguruar se i tërë dokumentacioni i nevojshëm është përfshirë brenda një periudhe të specifikuar kohore, si dhe të gjitha pagesat janë të mbështetura. Vlerësimi i punëtorëve duhet të kryhet të paktën një herë në fund të çdo viti shkollor.

Çështja 15 - Pagesa në shëndetësi nga kategoria e pagave - Prioritet i mesëm

- E gjetura** Ne kemi identifikuar se punëtorët të cilët udhëtojnë prej Qendrës Kryesore të Mjekësisë Familjare (QKMF) nëpër QMF dhe Ambulantë të Mjekësisë Familjare (AMF), ju bëhet kompensimi i shpenzimeve të rrugës në lartësinë prej 50% të biletës së udhëtimit. Këto ishin realizuar nga kategoria e pagave dhe mëditjeve të kompletuara si kujdestari, dhe nuk ishin të mbështetura me dëshmi të udhëtimit.
- Rreziku** Pagesat për shpenzimet e udhëtimit nga kategoria e pagave mbivlerëson kategorinë e pagave dhe nënvlerëson mallrat dhe shërbimet.
- Rekomandimi 16** Kryetari duhet të shtoj kontrollet tek shëndetësia në mënyrë që pagesat e shpenzimeve të udhëtimit të bëhen nga kategoria e mallrave dhe shërbimeve, duke i dokumentuar ato sipas rregulloreve të thesarit.

3.5.3 Subvencionet dhe Transferet

Buxheti i planifikuar për këtë kategori ishte 729,659€, ndërsa për vitin fiskal 2015 ishin shpenzuar 625,418€, apo 86% e buxhetit të planifikuar. Shpenzimet kryesisht kishin të bëjnë me mbështetje të aktiviteteve kulturore, mbështetje të fermerëve, sportit dhe çështjeve gjinore, si dhe personat fizik si përfitues individual në gjendje të vështirë sociale-ekonomike. Ne kemi identifikuar disa mangësi si në vijim:

Çështja 16- Monitorimi i subvencioneve - Prioritet i lartë

E gjetura Zyra komunale për komunitete dhe kthim ka bërë subvencionimin e 50 përfituesve me pako ushqimore dhe higjienikë në shumën 1,900€ në bazë të kërkesave të komunitetit pakicë. Ne kemi vërejtur se gjatë furnizimit me pako ushqimore disa pozicione (artikujve ushqimor) të çmimeve të faturuara nuk përputhen me çmimet e specifikuar në kontratë.

Rreziku Monitorimi i dobët i pagesave nga ana e komunës, rritë rrezikun që artikujt të paguhen me çmime më të larta sesa janë përcaktuar me kontratë.

Rekomandimi 17 Kryetari duhet të siguroj që të vendosen kontrole me rastin e pagesave, në mënyrë që të gjithë artikujt të paguhen sipas çmimeve të kontraktuara.

Çështja 17- Subvencionimi i OJQ- Prioritet i mesëm

E gjetura Në (5) pesë raste komuna ka subvencionuar OJQ-të pa përmbushë kriterin e dorëzimit të raporteve mbi gjendjen financiare në dy vitet e fundit, të paraparë me rregullore. Përfituesit janë: "7 Artet", "Klubi i Hendbollit-Trepça" Klubin futbollistik "Trepça" "SHKA AD Libitum" dhe "Mundësia".

Rreziku Mos respektimi i kriterëve të rregullores rritë rrezikun që të krijohen praktika të këqija për të ardhmen. Në raste të tilla, nuk është e sigurt nëse subvencionet arrijnë objektivat e synuara.

Rekomandimi 18 Kryetari duhet të siguroj që kriteret e përcaktuara me Rregulloren për subvencione zbatohen në tërësi. Në të kundërtën, subvencionet nuk duhet të jepen.

3.6 Të hyrat

Komuna zbaton një sërë kontrollesh që kanë të bëjnë me mbledhjen dhe raportimin e të hyrave. Megjithatë, ka nevojë për përmirësim në disa procese për ta mbështetur saktësinë dhe plotësinë e mbledhjes së hyrave.

Në vitin 2015, ishin planifikuar të mblidhen 2,117,292€, ndërsa janë mbledhur 1,517,742 apo 72%.

Çështja 18- Kontrolle të dobëta në qiradhëniet komunale - Prioritet i lartë

E gjetura Përkundër rekomandimit tonë, për përmirësim të menaxhimit të procesit të qiradhënieve, dobësitë vazhdojnë edhe në këtë vit:

Nga evidencat e drejtorisë së urbanizimit, ne kemi marrë një regjistër për qiramarrësit e pronës komunale. Nga mostrat e testuara për 6 shfrytëzues kemi gjetur se obligimet e pa paguara ndër vite ishin 28,678€. Menaxhmenti kishte ndërmarr veprime të kufizuara për t'i obliguar këta qiramarrës që t'i kryejnë obligimet e tyre ndaj komunës..

Sipas regjistrit të drejtorisë së urbanizimit figurojnë 14 banesa për të cilat komuna kishte lidhur kontrata me 18.03.2009, për dhënie për shfrytëzim të banesave me qira në kohëzgjatje prej dy vitesh për rastet sociale me një shumë mujore 17.66€. Në kontrata specifikohet se Kuvendi Komunal çdo 2 vjet, do të bëjë rivlerësimin e gjendjes ekonomike të familjeve, me qëllim të vazhdimit/ ndërprerjes së vlefshmërisë së kontratës, mirëpo sipas pohimeve të zyrtarëve komunal një gjë e tillë nuk është bërë asnjëherë.

Kemi testuar 2 (dy) kontrata për dhënie e objekteve me qira dhe kemi vërejtur se kontraktuesit kishin borxhe në vlerë prej 12,062€, vetëm për vitin 2015. Kontrata përcakton se lokali do të meremetohet nga shfrytëzuesi (qiramarrësi), komuna nuk kishte formuar një komision profesional për vlerësimin e investimeve të bëra në lokalet afariste që i shfrytëzon qiramarrësi. Ndërsa deri më tani, shfrytëzuesi nuk kishte paguar asnjëherë ndaj komunës qiranë mujore.

Rreziku Komuna aplikon kontrolle të dobëta në arkëtimin e të hyrave nga pronat e dhëna në shfrytëzim qytetarëve apo subjekteve tjera. Përkundër masave dhe veprimeve nga ana e menaxhmenti që qiramarrësit t'i kryejnë obligimet e tyre sipas kontratave, në përgjithësi realizimi i të hyrave nga kjo kategori në raport me planin mbetet i ultë. Vazhdimi i praktikave të tilla mund të nxisin edhe obliguesit tjerë t'i shmangen pagesës së qirave. Mos realizimi i të hyrave të planifikuara rritë rrezikun e dështimit të projekteve të planifikuara nga burimet vetjake.

Rekomandimi 19 Kryetari duhet t'i rishikojë kontratat dhe marrëveshjet për qiratë, si dhe procedurat ekzistuese në mbledhjen e taksave dhe të merr masa për inkasimin e të gjitha borxheve të mbetura nga qiratë. Nëse kjo nuk është e mundur, atëherë duhet të merren pronat e dhëna, dhe përmes ankandit publik t'u ofrohen shfrytëzuesve tjerë potencial që kryejnë pagesat me kohë të qirave.

Çështja 19- Tatimi Pronë - Prioritet i lartë

E gjetura Komuna nga tatimi në pronë për vitin 2015, kishte faturuar shumën prej 872,599€, ndërsa kishte inkasuar vetëm 515,994€ apo 59% e planit. Nga testimet e bëra të tatimi në pronë, kemi vërejtur se borxhet nga njësitë e përzgjedhura ishin 31,668€. Borxhi total i akumuluar deri në fund vitit 2015 për tatimin në pronë ishte 4,875,320€.

Rreziku Rritja e borxheve prej viti në vit, rritë rrezikun që projeksionet fillestare të planit të mos realizohen, ndikon edhe në arrijten e objektivave të komunës në përgjithësi.

Rekomandimi 20 Kryetari duhet të sigurojë se bëhet identifikimi i pengesave në inkasimin e tatimit në pronë dhe të krijoj një plan konkret me të gjitha masat përcjellëse për të maksimizuar nivelet e inkasimit nga tatimi në pronë.

Çështja 20- Taksa për ushtrimin e veprimtarive në biznes- Prioritet i lartë

E gjetura Komuna kishte ngarkuar bizneset me taksa për ushtrimin e veprimtarive në vlerë 262,050€, ndërsa kishte inkasuar vetëm 18,277€ apo 7%. Komuna nuk ka ofruar ndonjë bazë të dhënash (program) për numrin e bizneseve, faturimet, inkasimet, dhe borxhet ndaj komunës për faktin e bartjeve të shënimeve në sistemin e ri nga ai paraprak. Si rezultat i kësaj ne nuk kemi pasur mundësi të testojmë asnjë mostër në këtë kategori. Sipas pohimeve të zyrtarit të taksave në biznes, llogaritë e arkëtueshme në total ishin 3,075,729€.

Rreziku Mos funksionalizimi i plotë i bazës së të dhënave (program), mund të rezultojë me dështime në planifikimin real të taksave dhe mbledhjen e tyre në shkallë të kënaqshme. Si rrjedhim, plani i të hyrave mund të mos përmbushet.

Rekomandimi 21 Kryetari të sigurojë që Departamenti i Financave të ndërtoj një bazë të dhënash (program) dhe të sistemoj të gjithë informacionin e duhur për bizneset që aktivisht operojnë brenda territorit të komunës. Gjithashtu, duhet të aplikohen masa efektive që taksat e biznesit të inkasohen sipas periudhave të vitit, duke mos injoruar edhe borxhet e mëhershme.

Çështja 21 - Taksa nga mësimi jo formal të pa bazuara në rregullore - Prioriteti i mesëm

- E gjetura** Kemi testuar 3 mostra tek të hyrat nga arsimi jo formal dhe kemi identifikuar se shkolla „SHME- Hasan Prishtina“ i kishte ngarkuar kandidatët me taksë për regjistrim me nga 100€, 180€ dhe 205€, jo në pajtim me Udhëzimin Administrativ UA 11/2011 i MASHT dhe rregulloren komunale Nr. 07/2013. Taksa e lejuar me UA dhe rregullore është 150€.
- Rreziku** Tarifat e zbatuara në shuma më të larta ndaj kandidatëve sesa lejohen me U/A dhe rregulloren e aprovuara të komunës, kanë dëmtuar padrejtësisht kandidatët e regjistruar.
- Rekomandimi 22** Kryetari duhet të rishikoj rastin e këtyre pagesave, dhe të gjithë kandidatëve që kanë paguar më tepër se shumatat e përcaktuara me U/A dhe rregullore, t'u bëhet rimbursimi.

3.7 Pasuritë dhe detyrimet

3.7.1 Pasuritë kapitale dhe jo-kapitale

Komuna ende nuk ka arrit të ketë një regjistër gjithëpërfshirës dhe të plotë për pasuritë jo financiare.

Vlera në libër e pasurive kapitale në fund të vitit 2015 ishte 26,528,969€. Përkundër kësaj, janë vërejtur disa mangësi, si në vijim.

Çështja 22 -Regjistra jo të plotë të pasurive komunale - Prioritet i lartë

E gjetura Komuna ende nuk ka arrit t'i regjistroj tokat dhe ndërtesat në pronësi të saj. Gjatë testimit ne kemi vërejtur se objektet, si: gjimnazi "Frang Bardhi", shkolla teknike "Arkitekt Sinani", dhe ndërtesa e Kuvendit të Komunës, nuk janë përfshirë në regjistrin e pasurive;

Me vendimin Nr. 01/52857 të Kryetarit të Komunës datës 01.10.2014, është formuar një komision për vlerësimin e pasurisë jo financiare, por kryetari i këtij komisioni ka raportuar se procesi për verifikimin dhe vlerësimin e pronave është në vazhdim, por nuk është raportuar ndonjë punë deri më tani.

Sipas rregullores për menaxhimin e pasurisë kërkohet që zyrtari pranues të regjistrojë të gjitha pasuritë dhe stoqet më vlerë nën 1,000€ në sistemin e-pasuria. Ne kemi vërejtur se sistemi e-pasuria në këtë vit kishte filluar të funksionojë, mirëpo ende nuk është i plotë, pasi që blerjet nga drejtoria e arsimit dhe shëndetësisë nuk regjistrohen në këtë sistem.

Rreziku Regjistri jo i plotë i pronave vështirëson identifikimin e pasurive për të konfirmuar ekzistencën e tyre, si dhe rrit rrezikun që ato të keqpërdoren, humben apo tjetërsohen.

Rekomandimi 23 Kryetari duhet të siguroj që sa më parë komisioni të bëjë vlerësimin e drejtë dhe të plotë të të gjithë pasurive që janë në pronësi të komunës, dhe të monitoroj rezultatet e vlerësimit. Po ashtu, për të pasur një evidencë të saktë të stoqeve, të gjitha hyrjet/daljet e pasurive të luajtshme me vlera nën 1,000€ të bëhen përmes sistemit e-pasuria.

3.7.2 Trajtimi i të arkëtueshmeve

Komuna ka të deklaruar në PFV shuma të konsiderueshme të LL/A, në vlerë 8,135,676€. Mangësitë si në vijim:

Çështja 23 - Llogaritë e arkëtueshme - Prioritet i lartë

E gjetura Pjesa më e madhe e këtyre llogarive kanë të bëjnë me tatimin në pronë (4,875,320€), ushtrimin e veprimtarive biznesore apo taksave në firmë (3,075,729€), qiraja nga objektet publike dhe tokat (78,511€), dhe lokalet me qira në sektorin e kulturës (106,116€).

Rreziku Mos arkëtimi i këtyre llogarive mund të ndikojë në pamundësinë e komunës për t'i përmbushur planet e shpenzimeve dhe planifikimet buxhetore për të ardhmen.

Rekomandimi 24 Kryetari duhet të inicioj një proces rivlerësimi (shqyrtimi), ku të gjitha llogaritë do të analizohen në kuptimin e vjetërsisë, vlefshmërinë e borxheve individuale të shumave domethënëse, mundësive reale për inkasim dhe ushtrimin e masave administrative (nëse ka nevojë).

3.7.3 Trajtimi i borxheve

Pasqyra e detyrimeve të papaguara ndaj furnizuesve për vitin 2015 ishte 462,695€. Krahasuar me vitin 2014, ku shuma e obligimeve ishte 667,000€, komuna ka arritur që t'i zvogëloj obligimet e papaguara për 204,305€, pra vërehen tendenca përmirësimi. Shuma e tillë e shpalosur përmban pasaktësi si më poshtë..

Çështja 24- Shpalosje jo e plotë e obligimeve dhe mos pagesa e faturave në afat ligjor- Prioritet i mesëm

E gjetura Raporti i obligimeve nuk ishte i saktë për shkak se në të nuk ishin përfshira edhe 37,369€ obligime kontraktuale që komuna u ka borxh mësimdhënësve për shkak se nuk kishte arritur t'i përfshi në listat e rregullta të pagave.

Ne kemi testuar fatura të papaguara që janë raportuar si borxhe në Ministrinë e Financave dhe kemi konstatuar se disa raste komuna nuk i ka kryer obligimet brenda afatit të paraparë prej 30 ditësh, madje disa prej tyre ishin që nga viti 2014.

Rreziku Dështimet për t'i kryer obligimet ndaj mësimdhënësve dhe furnitorëve tjerë, rrit rrezikun që planet e shpenzimeve nuk mund të arrihen për shkak të nevojës për t'i paguar këto obligime në njërin anë, dhe padive gjyqësore potenciale ndaj komunës, në anën tjetër.

Rekomandimi 25 Për t'iu shmangur hapjes së kontesteve gjyqësore dhe ekzekutimit të pagesave direkte nga Thesari, kryetari duhet të trajtoj me kujdes këtë situatë, dhe të merr masat e duhura që të planifikoj buxhetin për kryerjen e borxheve ndaj furnitorëve dhe mësimdhënësve si dhe të parandaloj hyrjen në obligime të reja pa zotimin paraprak të fondeve.

Shtojca I: Qasja dhe metodologjia e auditimit

Përgjegjësitë e Auditorit dhe të atyre të ngarkuar me qeverisje janë dhënë në hollësi në Opinionin e përcaktuar në kapitullin 1.2 të këtij raporti.

Derisa rezultat kyç i punës sonë është opinionin e auditimit, ky raport pasqyron tërësinë e punës sonë me fokus të veçantë edhe në Çështjet e Qeverisjes përfshirë Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin. Kjo e fundit mbështetet në programin tonë të gjerë të auditimit të pajtueshmërisë të bazuar në rrezik.

Përmbledhja e përgjithshme ka për qëllim t'i nxjerrë në pah gjetjet kryesore të auditimit dhe veprimet kyçe për të cilat kryetari duhet të sigurojë se janë ndërmarrë për t'i adresuar dobësitë e identifikuara të menaxhimit/të kontrollit.

Raporti i detajuar ofron një përmbledhje të gjerë të të gjeturave tona të auditimit me theks të veçantë në përcaktimin e shkakut të të gjeturave të auditimit dhe në dhënien e rekomandimeve të përshtatshme për t'i adresuar ato. Për të qenë më i plotë, ne kemi përfshirë çështjet e identifikuara gjatë auditimit të ndërmjetëm aty ku ato kanë mbetur relevante. Të gjeturat tona janë definuar si:

Të prioritetit të lartë - Çështjet të cilat nëse nuk adresohen mund të rezultojnë në dobësi materiale në kontrollin e brendshëm dhe ku veprimi i marrë do të ofrojë mundësinë për përmirësimin e efikasitetit dhe efektivitetit të kontrolleve të brendshme; dhe

Të prioritetit të mesëm - Çështje të cilat mund të mos rezultojnë në dobësi materiale, por ku veprimi i marrë gjithashtu do të ofrojë mundësinë për përmirësimin e efikasitetit dhe efektivitetit të kontrolleve të brendshme.

Të gjeturat që konsiderohen me prioritet të ulët i janë raportuar veçmas stafit të financave.

Procedurat tona kanë përfshirë rishikimin e kontrolleve të brendshme, të sistemeve të kontabilitetit, teste të ndërlidhura substanciale si dhe aranzhimet e ndërlidhura të qeverisjes deri në atë masë sa që konsiderohet e nevojshme për kryerjen efektive të auditimit. Të gjeturat e auditimit nuk duhet të konsiderohen sikur përfaqësojnë një pasqyrë gjithëpërfshirëse të të gjitha dobësive që mund të ekzistojnë, apo edhe të gjitha përmirësimeve që mund të bëhen në sistemet dhe procedurat që kanë operuar.

Shtojca II: Shpjegim i llojeve të ndryshme të opinioneve të aplikuara nga ZAP

(e shkëputur nga ISSAI 200)

Forma e opinionit

147. Auditori duhet të japë një **opinion të pa-modifikuar** nëse arrin në përfundimin se pasqyrat financiare janë përgatitur, në të gjitha aspektet materiale, në pajtim me kornizën e zbatueshme financiare.

Nëse auditori, bazuar mbi dëshmitë e marra të auditimit, arrin në përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi përmbajnë keqdeklarim materiale ose nuk arrin të marrë dëshmi të mjaftueshme auditimi për të nxjerrë përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi nuk përmbajnë keqdeklarim materiale, atëherë ai duhet të modifikojë opinionin në raportin e auditorit sipas pjesës që flet për 'Përcaktimin e llojit të modifikimit që i bëhet opinionit të auditorit'.

148. Nëse pasqyrat financiare të përgatitura sipas kërkesave të një kornize për prezantim të drejtë nuk arrijnë të japin një paraqitje të drejtë, auditori duhet të diskutojë çështjen me menaxhmentin dhe, varësisht nga kërkesat e kornizës së zbatueshme për raportim financiar dhe nga mënyra se si zgjidhet çështja, të përcaktojë nëse është e nevojshme të modifikojë opinionin e auditimit.

Modifikimet që i bëhen opinionit në raportin e auditorit

151. Auditori duhet të modifikojë opinionin në raportin e auditorit në rast se, duke u bazuar në dëshmitë e marra të auditimit, arrin në përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi përmbajnë gabime materiale, ose në qoftë se auditori nuk ka mundur të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme për të nxjerrë përfundimin se pasqyrat financiare si tërësi nuk përmbajnë keqdeklarime materiale. Auditorët mund të japin tre lloje opinionesh të modifikuara: opinion të kualifikuar, opinion të kundërt dhe mohim të opinionit.

Përcaktimi i llojit të modifikimit që i bëhet opinionit të auditorit

152. Vendimi se cili lloj i opinionit të modifikuar është i përshtatshëm varet nga:

- Natyra e çështjes që i jep shkas modifikimit – d.m.th nëse pasqyrat financiare përmbajnë keqdeklarime materiale ose, në rast se ishte e pamundur për të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme, mund të përmbajnë keqdeklarime materiale; dhe
- Gjykimi i auditorit rreth përhapjes së efekteve ose efekteve të mundshme që çështja ka në pasqyrat financiare.

153. Auditori duhet të japë një **opinion të kualifikuar nëse**: (1) pasi ka marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme, auditori arrin në përfundimin se keqdeklarimet, ose individualisht ose së bashku, janë materiale por nuk janë përhapur në pasqyrat financiare, ose (2) nëse auditori nuk ka mundur të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme në të cilat të bazojë një opinion, por arrin në përfundimin se efektet e çdo gabimi të pazbuluar mbi pasqyrat financiare kanë mundur të jenë materiale por jo të përhapura.

154. Auditori duhet të japë një **opinion të kundërt nëse**, pasi ka marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme, auditori arrin në përfundimin se keqdeklarimet, ose individualisht ose së bashku, janë edhe materiale edhe të përhapura në pasqyrat financiare.

155. Auditori duhet japë **mohim të opinionit nëse**, pasi nuk ka mundur të marrë dëshmi auditimi të mjaftueshme dhe të përshtatshme në të cilat të bazojë një opinion, auditori arrin në përfundimin se efektet e çdo gabimi të pazbuluar mbi pasqyrat financiare kanë mundur të jenë edhe materiale edhe të përhapura. Nëse, pas pranimit të angazhimit, auditori bëhet i vetëdijshëm se menaxhmenti ka imponuar një kufizim të fushëveprimit të auditimit, për të cilin auditori konsideron se mund të rezultojë në nevojën për të shprehur një opinion të kualifikuar ose mohim opinionit mbi pasqyrat financiare, auditori duhet të kërkojë nga menaxhmenti ta heqë atë kufizimin.

Nëse auditori jep një opinion të modifikuar, ai duhet të modifikojë edhe titullin për të korresponduar me llojin e opinionit i shprehur. ISSAI 1705 jep udhëzime shtesë rreth gjuhës specifike që duhet përdorur kur jepet një opinion dhe për të përshkruar përgjegjësinë e auditorit. Ajo gjithashtu përfshin shembuj ilustrues të raporteve.

Paragrafët e Theksimit të Çështjes dhe paragrafët e Çështjeve të Tjera në raportin e auditorit

157. Nëse auditori e konsideron të nevojshme për të tërhequr vëmendjen e përdoruesve në një çështje të paraqitur ose shpalosur në pasqyrat financiare, e cila është sa e rëndësishme aq edhe thelbësore që ata të kuptojnë pasqyrat financiare, por ka prova të mjaftueshme e të përshtatshme se çështja nuk përmban keqdeklarime materiale në pasqyrat financiare, auditori duhet të përfshijë një paragrafi të Theksimit të Çështjes në raportin e tij. Paragrafët për Theksimin e Çështjes duhet t'i referohen vetëm informacionit të paraqitur ose shpalosur në pasqyrat financiare.

158. Një paragraf i Theksimit të Çështjes duhet:

- Të përfshihet menjëherë pas opinionit;
- Të ketë titullin 'Theksim i Çështjes' ose ndonjë titull tjetër të përshtatshëm;
- Të përmbajë një referencë të qartë ndaj çështjes që theksohet dhe të tregojë se në ç' pjesë të pasqyrave financiare mund të gjenden shpalosjet relevante që e përshkruajnë plotësisht çështjen;
- Të tregojë se opinionit i auditimit nuk është modifikuar për sa i përket çështjes të theksuar.

159. Nëse auditori e konsideron të nevojshme për ta komunikuar një çështje, përveç atyre që janë paraqitur ose shpalosur në pasqyrat financiare, e cila, në gjykimin e auditorit, është e rëndësishme për përdoruesit në mënyrë që ta kuptojnë auditimin, përgjegjësitë e auditorit apo raportin e auditimit, dhe me kusht që kjo nuk është e ndaluar me ligj ose rregullore, duhet të përpilohet një paragraf me titullin "Çështje Të Tjetra", apo ndonjë titull tjetër të përshtatshëm. Ky paragraf duhet të paraqitet menjëherë pas opinionit dhe pas çdo paragrafi të Theksimit të Çështjes.

Shtojca III: Rekomandimet e vitit paraprak

Komponenti i Auditimit	Rekomandimet e dhëna	Të implementuar	Të adresuara por jo të implementuar	Të pa adresuara
Pasqyrat Financiare	Kryetari duhet të sigurojë që plani për hartimin e PVF të vitit 2015 të adresojë formalisht të gjitha kërkesat e që kanë të bëjnë me cilësinë e informatave. Deklarata e bërë nga kryetari dhe zyrtari kryesor financiar nuk duhet të dorëzohet para se të jetë kryer një rishikim final nga ana e menaxhmentit në draft PVF.		Pjesërisht Në PVF edhe këtë vit ka pasur gabime në zërat e paraqitur (shih pjesën 1.4)	
Keq klasifikimet	Për të evituar keq deklarimin e shpenzimeve sipas kategorive ekonomike, kryetari duhet të siguroj se janë ndërmarr të gjitha veprimet që shpenzimi i buxhetit dhe regjistrimi i shpenzimeve bëhet në mënyrë strikte sipas ndarjeve buxhetore dhe sipas kodeve ekonomike adekuate.			Jo
(Shpalosjet e pasurive)	Kryetari duhet të siguroj vazhdimin e procesit të regjistrimit të të gjitha pasurive, ku rol kyç në këtë proces duhet të ketë Drejtoria e Kadastrit, duke siguruar/ofruar të gjitha të dhënat mbi pronat publike në posedim të komunës. Më pas, ne do të sugjeronim që një komision i veçantë duhet të bëjë një vlerësim dhe një raport t'ia dorëzoj zyrtarit të pasurive për t'i proceduar regjistrimet e duhura në sistemin e SIMFK (moduli i pasurive). Të funksionalizoj përdorimin e modulit E-pasuria për të konfirmuar saktësinë dhe plotësinë e të gjitha pasurive. Të gjitha aktivitetet duhet të kryhen para se PVF-të e vitit 2015 të jenë dorëzuar.		Pjesërisht Ka filluar me regjistrimet për investimet në vijim, si dhe ka filluar me funksionalizimin e sistemit E-pasuria.	

Rekomandimet e vitit paraprak	Kryetari duhet të iniciojë një analizë të shkaqeve dhe arsyeve që qëndrojnë prapa rekomandimeve të pa adresuara të auditimit. Një plan veprimi për adresimin e rekomandimeve të këtij raporti dhe rekomandimeve të mëhershme duhet të hartohet deri më 31 korrik 2015, dhe të përcaktoj të gjitha veprimet, stafin përgjegjës dhe një kornizë kohore brenda së cilës plani do të implementohet. Ne sugjerojmë një monitorim direkt të këtij procesi nga ana e kryetarit.		Pjesërisht Disa nga rekomandimet kanë mbetur të pa zbatuara.	
Qeverisja e mirë	Kryetari duhet të iniciojë një rishikim të rregullimeve ekzistuese të qeverisjes/llogaridhënies dhe të kërkesave të raportimit. Kërkesat e pazbatuara duhet të zbatohen deri në fund të vitit 2015. Cilësia dhe përmbajtja e raportimit të brendshëm, duhet të rishikohet në mënyrë kritike për të demonstruar ndryshimet pozitive në menaxhimin operativ dhe arritjen e objektivave strategjike.		Pjesërisht.	
Buxheti	Dobësitë në planifikimin dhe ekzekutimin e buxhetit e zvogëlojnë efektivitetin e planeve të komunës dhe do të rezultojnë në mos arritjen e objektivave të përcaktuara. Niveli aktual i ekzekutimit mund të rezultojë në reduktimin e granteve qeveritare dhe në financimin e obligimeve të vitit aktual nga buxheti i vitit të ardhshëm. Përdorimi në shkallë të ulët i donacioneve mund të rezultojë që donatorët të mos ofrojnë donacione në vitet e ardhshme. Mos përdorimi i të hyrave vetjake mund të rezultojë në ngecje të realizimit të projekteve të financuara nga ky burim. Kryetari duhet të siguroj forcimin e disiplinës financiare për kryerjen e pagesave me kohë si dhe do t'i rishikoj të gjitha obligimet e mbetura në mënyrë që të minimizojë tërheqjet bazuar në vendimet gjyqësore.		Pjesërisht Pjesërisht Kryerja e obligimeve ndaj disa mësimdhënëseve, si dhe zvogëlimi i obligimeve prej viti në vit.	

Të hyrat	<p>Kryetari duhet të iniciojë rishikimin e të gjitha kontratave ekzistuese për dhënien me qira të tokës, lokaleve dhe banesave dhe të identifikoj arsyet e mos pagesës se obligimeve. masat të cilat përcaktojnë afatet kohore dhe përgjegjësit duhet të propozohet brenda një afati të arsyeshëm dhe të bëhet një raportim mbi progresin tek menaxhmenti i komunës të paktën çdo tre muaj.</p> <p>Kryetari duhet të iniciojë analizën që qëndrojnë prapa kësaj mos konsistencë në këtë proces të inkasimit. Kontrollet e përmirësuara duhet të implementohen për të siguruar që në të ardhmen, planifikimi, faturimi dhe inkasimi i tatimeve është analizuar mirë, si dhe të hartohet një plan konkret i cili do të përmirësonte shkallën e mbledhjes së të hyrave.</p> <p>Kryetari duhet të vendosë kontrolle më të mira për lëshim të lejes së ndërtimit duke siguruar që të kryhen të gjitha obligimet para se të lëshohet leje.</p>	Po		Jo
Shpenzimet përmes prokurimit	<p>Kryetari duhet të iniciojë rishikimin e arsyeve që qëndrojnë prapa procedurave të dobëta të prokurimit në rastet si më sipër, dhe të zbatoj kontrolle të forcuara të cilat sigurojnë se prokurimet e sigurojnë aftësinë e kontraktorëve për t'i përfunduar kontratat; se kërkesat administrative të tenderëve janë plotësuar, dhe se nuk do të aplikohet kuotimi i çmimeve, me përjashtim të rrethanave kur kjo është e domosdoshme. Po ashtu, kryetari duhet të sigurohet se keq klasifikimi i shpenzimeve do të rishikohet dhe dështimet e tilla nuk do të përsëriten në të ardhmen.</p>			Jo

	Kryetari duhet të sigurojë një analizë të arsyeve që qëndrojnë prapa mos ndjekjes së kërkesave për prokurim në rastet e identifikuar dhe të aplikoj kontrole të përmirësuara që të siguroj që dobësitë me kohë janë identifikuar dhe janë adresuar.			Jo
Paga dhe mëditje	Kryetari duhet të sigurojë se vendosen kontrole të duhura për të parandaluar gabimet e identifikuar dhe të sigurojë se pranimi i stafit të ri të bëhet vetëm atëherë kur pagat janë planifikuar me buxhet.		Pjesërisht	
Subvencione dhe Transfere	Kryetari duhet të siguroj se janë vendosur kritere për ndarjen e subvencioneve dhe monitorim të vazhdueshëm për të gjitha subvencionet për të siguruar se këto subvencione arrin qëllimet.	Po		
Pasuritë	Kryetari duhet të sigurojë hartimin e një udhëzuesi të brendshëm për menaxhim të pasurive ku qartësohen rolet dhe detyrat e zyrtarëve të caktuar të cilët duhet të kontribuojnë në përgatitjen e të dhënave për pasurinë që duhet regjistruar.			Jo
Obligimet	Kryetari duhet të iniciojë një analizë të arsyeve që qëndrojnë prapa një shumë kaq e madhe e obligimeve për të siguruar se të gjitha faturat do të paguhen brenda afateve ligjore.		Pjesërisht	
Auditimi i brendshëm	Kryetari duhet të sigurojë funksionim të plotë të Sistemit të Auditimit të Brendshëm. Komiteti i Auditimit duhet të forcojë punën e vet. NjAB duhet të zhvillojë qasjen e bazuar në rrezik si bazë për planifikimin e auditimit. Rekomandimet duhet të adresohen si duhet.		Pjesërisht	